

[Lysholt Hansen.]

for nøgternt og klart at redegøre for erhvervets økonomiske stilling med det sigte for øje at skabe forståelse i befolkningen for erhvervets problemer. Dette værdifulde propagandaarbejde har imidlertid lidt betydelig skade ved den måde, hvorpå regeringen først tilførte landbruget øget likviditet ved udskydelse af momsbetalingen, siden tildelte landbruget et erstatningsbeløb for devalueringstab, et erstatningsbeløb, som man nægtede senere at lade efterprøve, og endelig ved i september i fjor på én dag i finansudvalget at gennemtrumfe, at der ydedes landbruget 125 mill. kr. af statskassen for at få erhvervet til i tiden indtil 1. marts i år at undlade at gå til monopoltilsynet for at få forhøjet hjemmemarkedspriserne i takt med stigningen i landbrugets produktionsomkostninger i tiden siden midten af 1967.

Ikke mindst forløbet af denne sidste sag har rystet befolkningens tillid til regeringen personificeret ved landbrugsministeren. Som alle ved, har monopoltilsynet i sidste uge fastslået, at landbruget på grundlag af stigningerne i landbrugets produktionsomkostninger i tiden frem til 1. marts i år vil kunne forhøje hjemmemarkedspriserne med et beløb, der på årsbasis vil give landbruget en indtægt mellem 60 og 65 mill. kr., altså ca. det halve af det beløb på 125 mill. kr., landbrugsministeren med regeringspartiernes stemmer fik trumfet gennem finansudvalget uden nogen form for dokumentation.

Det er tredje gang, vi her i tinget drøfter denne bevilling. Første gang var under åbningsdebatten, hvor landbrugsministeren gik så vidt, at han mente, der måske burde iværksættes ekstraordinære foranstaltninger for at klargøre min påstand om, at ministeren i finansudvalget havde givet oplysninger om de beregninger, der førte til fastsættelsen af erstatningsbeløbet, oplysninger, som var totalt mangelfulde.

Efter den afklaring, der nu er skabt med monopoltilsynets afgørelse af, at beløbet

skulle være det halve, har vi også i socialdemokratiet måttet overveje at foretage ekstraordinære foranstaltninger for at forhindre, at regeringen og landbrugsministeren en anden gang bringer vort parti og folketinget i den situation at skulle tage stilling til store bevillinger, der ikke bygger på et materiale, men kun på regeringens skøn. Regeringen behøvede nemlig ikke at have nøjedes med at skønne over, hvor stort erstatningsbeløbet burde være. Den kunne blot have fulgt den opfordring, jeg på mit partis vegne rettede til regeringen her i tinget den 8. oktober i fjor, som jeg også havde gjort det i finansudvalget den 3. september, om at gå til monopoltilsynet for at få afklaret, hvor stort erstatningsbeløbet rettelig burde være. Det ønskede man ikke, og hvorfor ikke? Var det, fordi man for længst havde givet tilsagn til landbruget om de 125 mill. kr.? Var det, fordi man var uden argumenter, uden beregninger, der kunne sandsynliggøre, at erstatningsbeløbet skulle være 125 mill. kr.? Eller var det, fordi man ikke ønskede at komme i besiddelse af argumenter og beregninger, der kunne vælte grundlaget for en indgået aftale med landbruget? Jeg stiller disse spørgsmål og håber, at vi i dag kan få dem besvaret.

Under første behandling af lovforslaget om udlån til yngre landmænd den 26. marts i fjor oplyste ministeren, at han håbede snart at have de sidste spørgsmål vedrørende løsningen af landbrugets indkomst- og likviditetsproblemer klaret. Det får mig til i relation til de spørgsmål, jeg lige har stillet, at bede landbrugsministeren give tinget klar og utvetydig besked om, på hvilken dato forhandlingerne med landbruget var afsluttet, altså på hvilken dato regeringen gav landbruget tilsagn om, at regeringen ville søge bevillingsmyndigheden om 100 mill. kr. til landbrugets dispositionsfond.

Under forespørgselsdebatten her i tinget den 8. oktober i fjor om de 125 mill. kr. oplyste landbrugsministeren nemlig, at han allerede ved anden behandling af lovfor-